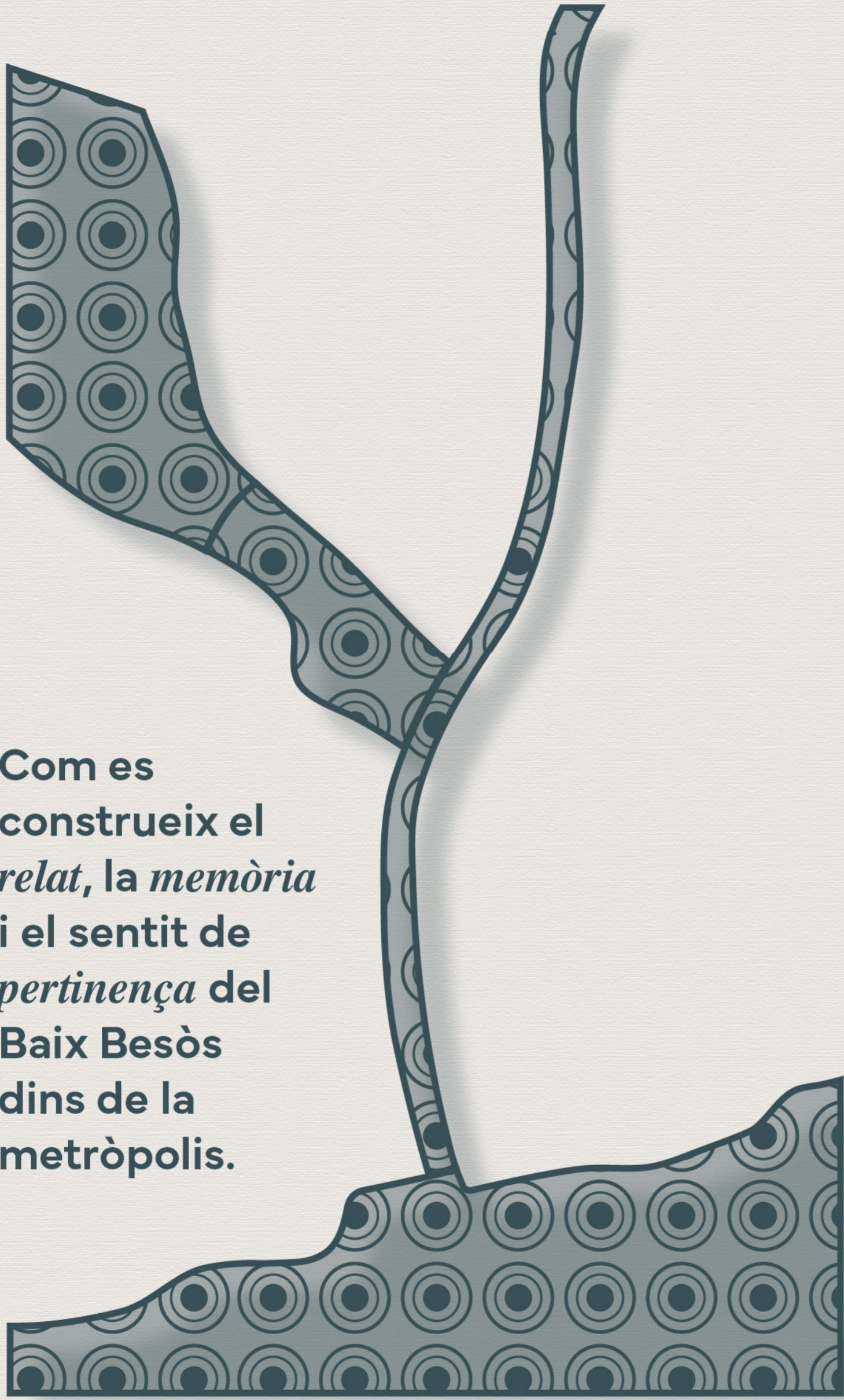

Com es
construeix el
relat, la *memòria*
i el sentit de
pertinença del
Baix Besòs
dins de la
metròpolis.

IDENTITAT METROPOLITANA

1a JORNADA RUMB

2026

TAULA B

Aquesta taula entén la identitat com a una qüestió complexa, principalment quan s'hi adreça des de les disciplines espacials com l'urbanisme i l'arquitectura.

Es defineix la idea d'identitat com un atribut que no és fixe i que no pot establir un relat únic, sinó al contrari, que implica un procés viu, múltiple i situat.

La identitat del Baix Besòs es construeix des de la memòria, l'experiència quotidiana, les relacions de barri, els espais públics i les formes d'habitar un territori que sovint queda subordinat al relat central de la ciutat de Barcelona.

El Baix Besòs no només necessita projectes o inversió, també necessita relat, reconeixement i formes de pertinença compartida que parteixin del territori viscut i de les seves memòries.

01

Com construir un
relat metropolità que
no dilueixi les veus
territorials pròpies?

La identitat com a procés i no com a etiqueta

S'insisteix que la identitat metropolitana no es pot pensar com una definició tancada. Més aviat apareix com una construcció en disputa, canviant, travessada per escales diferents i per relacions desiguals amb el centre metropolità.

El Baix Besòs té dificultats per projectar una veu pròpia, unes veus pròpies, perquè la veu de Barcelona com a entitat única pren molta força i tendeix a absorbir qualsevol discurs al marge.

02

Quins elements de la vida quotidiana converteixen un territori en un lloc de pertinença real?

El territori viscut i les identitats de barri

La taula remarca que no existeix una sola identitat del Baix Besòs, sinó una constel·lació d'identitats locals molt arrelades.

La pertinença es construeix per una banda en la vida diària, en els recorreguts, en les relacions veïnals i en el coneixement de l'entorn proper.

Per altra banda es posa en pràctica i es constata en el relleu generacional,

és a dir, en el moment en què els descendents d'una família que habita el barri decideixen romandre o marxar en el moment d'emancipar-se.

Per tant, el barri amb els seus límits flexibles, apareix com una forta escala de reconeixement i experiència.

03

Com preservar la memòria local sense convertir-la en un relat immòbil o nostàlgic?

Memòria i construcció del present

La memòria dels barris, de les lluites veïnals i dels processos de formació urbana apareix com un suport fonamental a l'hora de construir els processos identitaris.

No es tracta només de recordar el passat, sinó d'entendre que aquesta memòria orienta i impacta en la manera de llegir el present i d'imaginar el futur. La preocupació pel possible esborrament de memòria i el risc d'homogeneïtzació identitària hi és molt present.

04

Com cosir un territori
on la mobilitat
metropolitana també
ha produït aïllament
intern?

Infraestructures, mobilitat i fragmentació

Les grans infraestructures es reconeixen com a elements ambivalents: connecten el territori amb l'exterior, però internament el tallen i el fragmenten.

La taula insisteix que aquesta fragmentació no és només física, sinó també simbòlica i social.

Millorar la continuïtat de la mobilitat tova i sostenible, fomentar els recorreguts accessibles tot superant les nombroses barreres i formes de fragmentació, i promoure les connexions verdes es plantegen com a possibles condicions per a reforçar la pertinença al lloc.

05

Quines condicions
fan que l'espai públic
generi comunitat i no
només circulació o
pas?

Espai públic, comunitat i cohesió

L'espai públic es llegeix com un lloc clau de reconeixement mutu, convivència i construcció de comunitat. No n'hi ha prou amb reformar-lo físicament: ha de ser un espai viscut, activat i capaç de sostenir relacions. La cohesió no depèn només del disseny, sinó de si l'espai afavoreix la trobada, la cura i la barreja o mixticitat social.

06

Com reconèixer
culturalment un
territori divers
sense reduir-lo a
discursos folklòrics o
administratius?

Cultura, interculturalitat i representació

La taula qüestiona la distància entre cultura institucional i cultura quotidiana. Es subratlla que el territori és divers, híbrid i intercultural, i que aquesta realitat no sempre té formes adequades de representació.

Les noves generacions i les pràctiques culturals no normatives apareixen com un camp central per revisar i reflexionar sobre la identitat contemporània.

07

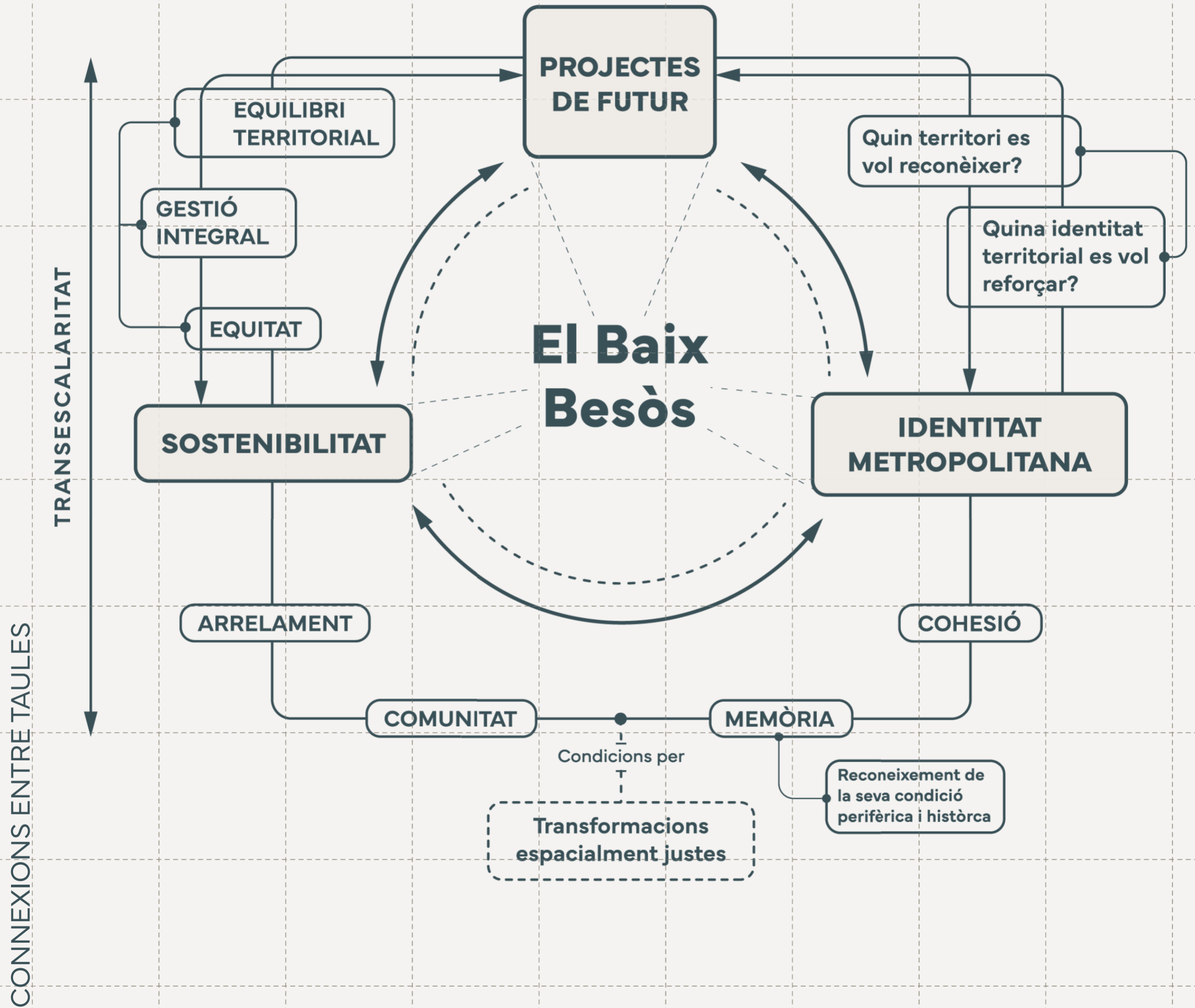
Quines formes de participació poden reforçar la pertinença i la capacitat transformadora alhora?

Participació, capacitat d'incidència i futur

La identitat també es vincula amb la possibilitat d'intervenir sobre el propi territori. Es percep una consciència col·lectiva dels problemes, però també una sensació de poca capacitat d'incidència real.

La taula assenyala que la participació ha de ser efectiva i no una manera de descarregar responsabilitats institucionals sobre el veïnat.

© **Càtedra RUMB - UPC | 2026**
Regeneració Urbana Metropolitana
del Besòs

